

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Petra Příhody v právní věci žalobce: **D. CH.**, zastoupeného Mgr. Zbyňkem Stavinohou, advokátem se sídlem Joštova 4, 602 00 Brno, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí ze dne 16. 5. 2005, č. j. OAM-3446/VL-07-C07-2004, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice, ze dne 30. 8. 2005, č. j. 54 Az 13/2005-23,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 16. 5. 2005 neudělil žalovaný žalobci azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu; zároveň vyslovil, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

V žalobě proti tomuto rozhodnutí žalobce jednak obecně označil několik ustanovení správního řádu (§ 3 odst. 3, § 32 odst. 1, § 46, § 47 odst. 3) a zákona o azylu (§ 12, § 91), která žalovaný podle jeho názoru porušil. Upřesnil to tak, že lidé v Mongolsku jsou závislí na chovu dobytka; ztráta stáda – kterou utrpěl žalobce – tak znamená ztrátu obživy a přímé ohrožení existence. S přihlédnutím k této skutečnosti by žalobci měl být udělen azyl z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu. K tomu žalobce dodal, že je u něj dána překážka vycestování: v zemi původu mu totiž po ztrátě dobytka hrozí smrt z nedostatku potravy.

Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, žalobu zamítl rozsudkem ze dne 30. 8. 2005; v řízení před žalovaným neshledal vady a ztotožnil se s ním i v právním posouzení věci.

Proti zamítavému rozsudku krajského soudu podal žalobce včas kasační stížnost pro nesprávné posouzení právní otázky soudem [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Dosud rozhodující orgány podle žalobce nesprávně zhodnotily skutečnost, že žalcobcovo stádo v Mongolsku uhynulo, a on tak ztratil možnost obživy. Mezi uhynulým dobytkem byl navíc dobytek cizí, o který se měl starat; jeho majitelé po něm nyní požadují náhradou peníze, které žalobce není schopen v zemi původu vydělat. Je tedy přesvědčen, že by mu měl být udělen azyl z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu.

Žalobce proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice, a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Závěrem žalobce požádal o to, aby jeho kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek; tato žádost se však – s ohledem na zamítnutí kasační stížnosti – stala bezpředmětnou.

Kasační stížnost není důvodná.

Žalobce netvrdí, že by byl ve své vlasti pronásledován nebo že by mu měl být udělen azyl za účelem sloučení rodiny, ani se nedomnívá, že je u něj dána překážka vycestování; jediným výrokem rozhodnutí žalovaného, který zpochybňuje, je tak výrok o neudělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu. Ohledně této námítky je především třeba zdůraznit, že na udělení této formy azylu není právní nárok (opačně je tomu při udělování azylu podle § 12 zákona o azylu); závěr, zda azyl touto formou udělit či nikoli, podléhá správnímu uvážení rozhodujícího správního orgánu. Při přezkoumání rozhodnutí vydaných na základě správního uvážení soud nehodnotí správnost řešení, které správní orgán zvolil: naopak se zabývá jen tím, zda správní orgán nepřekročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo tohoto svého uvážení nezneužil.

O tom, zda žadateli o azyl udělit azyl z humanitárního důvodu či nikoli, však správní orgán uvažuje až tehdy, shledá-li, že žadatelův případ je případem hodným zvláštního zřetele; nic takového však v řízení se žalobcem nevyšlo najevo. Žalobce popsal sám sebe jako pastevce z mongolského venkova, kde se podobnou činností žíví většina lidí; obtížnost své situace pak spatřoval v ekonomickém nedostatku vzešlém z toho, že jeho stádo uhynulo, což se stalo po tuhé zimě i jiným. On sám pak neměl zajištěn zdroj obživy a byl závislý jen na známých pastýřích, kteří ho nechávali hlídat část svých stád. Doufal, že časem opět získá vlastní stádo; to se však nedařilo. Člověk, s nímž žalobce společně hlídal stádo cizích koní, navíc tyto koně ukradl, a majitelé koní začali podezírat z krádeže i žalobce, ač ten byl nevinný. V obavách před majiteli a ve snaze najít lepší výdělek pak žalobce odcestoval do České republiky ke své sestře a poté na její radu požádal o azyl.

Již ze samotných žalobcových výpovědí je zřejmé, že jeho případ není nijak ojedinělý. Pro mongolské venkovany je chov dobytka převažující formou obživy; výdělek pramenící z chovu hospodářských zvířat je pak stejně jako výdělek z hospodaření na půdě vždy relativně nejistý ve srovnání s průmyslovými činnostmi, neboť závisí do velké míry na přírodních a klimatických podmínkách. Ty pak mohou nepříznivě ovlivňovat ekonomickou situaci nejen jednotlivce, ale i celých oblastí, a tedy velkých skupin osob činných v zemědělství. Neúroda či úhyn hospodářských zvířat jsou však jevy přechodnými, s nimiž se zemědělci (či pastevci) časem opět vyrovnají. Žalobce sám vylíčil, že dobytek uhynul více lidem; přesto však situace

v oblasti nebyla bezvýchodná, neboť žalobce si našel práci spočívající v hlídání již ne vlastního, nýbrž cizího stáda. Není tedy pravda, že by se v Mongolsku nemohl uživit, a proto odcestoval: uživit se mohl, i když bez vlastního stáda. V České republice tedy nehledal to, z čeho dříve žil a co pozbyl, neboť nelze předpokládat, že by se zde uživil jako pastevec: hledal zde jen vyšší životní standard, přičemž volba země byla dána tím, že zde žije jeho sestra, zatímco v Mongolsku již žalobce žádného příbuzného nemá.

Z tohoto shrnutí zřetelně plyne, že žalobcův případ není případem hodným zvláštního zřetele, jak to vyžaduje ustanovení § 14 zákona o azylu, nýbrž případem v Mongolsku poměrně běžným; nebylo tedy na místě uvažovat o udělení azylu podle tohoto ustanovení. Krom toho je třeba zdůraznit, že i pokud žalobce pocítoval výdělek ze své námezdné práce, již se živil po úhynu stáda, jako nedostatečný, neznamená to ještě, že byl ve své zemi existenčně ohrožen. Pro úplnost se dodává, že výjimečnost žalobcova případu nezakládá ani to, že majitelé ukradených koní považovali žalobce bez dalšího za spolupachatele a vyhrožovali mu: ačkoli jejich výčitky byly nespravedlivé, jejich hněv a nedůvěřivost vůči žalobci lze pochopit. Žalobce se ostatně mohl nespravedlivým obviněním vyhnout přestěhováním do jiné části země, což nepopřel; uvedl však, že to nechtěl učinit, protože jinde v Mongolsku nikoho neznal. Na takové rozhodnutí měl žalobce právo; pokud se však již takto rozhodl a odmítl možnost zbavit se svých potíží v rámci vlastní země, nemůže se s úspěchem domáhat poskytnutí ochrany v jiné zemi, a to navíc ve formě humanitárního azylu, který je vyhrazen pro případy skutečně výjimečné.

Žalobce se svou námitkou tedy neuspěl. Jelikož v řízení o kasační stížnosti nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. července 2006

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu